

Doğrudan Temin ile Alınacak Mal ve Hizmet Alımların Piyasaya Fiyat Araştırması İçin 3 (Üç) Firmadan Teklif Almak Zorunlu mudur?

Hamza Sayan tarafından kaleme alınan bu yazıda, kamu kurumlarında en çok karşılaşılan artık standart bir uygulama haline gelen piyasa fiyat araştırmasının 3 firmadan teklif alınarak yapılıp yapılmama zorunluluğu konusu ele alınmıştır.

Doğrudan Temin ile Alınacak Mal ve Hizmet Alımların Piyasaya Fiyat Araştırması İçin 3 (Üç) Firmadan Teklif Almak Zorunlu mudur?

Hamza SAYAN

Mali Hizmetler Uzmanı

Doğrudan temin her ne kadar pratik ve hızlı bir alım süreci olarak görülse de kamu kurumları tarafından bu alım süreci hakkında farklı yorumlar ve yanlış bilinen alışlagelmiş standart uygulamalar bulunmaktadır. Bu standart uygulamalara farklı açıdan bakıldığında aslında 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun tam anlamıyla uygulanması sonucu ‘yanlış bilinen gerçekler’ adı altında bir makale serisine ihtiyaç duyulduğu düşünülmektedir. Bu yazımızda da kamu kurumlarında en çok karşılaşılan artık standart bir uygulama haline gelen piyasa fiyat araştırmasının 3 firmadan teklif alınarak yapılıp yapılmama zorunluluğu konusu ele alınmıştır.

İlgili sorunun cevabına ulaşabilmek için öncelikle Doğrudan Temin, Piyasa Fiyat Araştırması nedir ve bu araştırmayı yapmaya kimler yetkilidir gibi soruların cevabını bilmemiz gerekmektedir.

Bilindiği üzere Doğrudan Temin 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 4. Maddesinde “ Bu Kanunda belirtilen hallerde ihtiyaçların, idare tarafından davet edilen isteklilerle teknik şartların ve fiyatın görüşülerek doğrudan temin edilebildiği usulü ” olarak tanımlanmış olup 22. Maddesinin son paragrafında ise “ Bu maddeye göre yapılacak alımlarda, ihale komisyonu kurma ve 10 uncu maddede sayılan yeterlik kurallarını arama zorunluluğu bulunmaksızın, ihale yetkilisince görevlendirilecek kişi veya kişiler tarafından piyasada fiyat araştırması yapılarak ihtiyaçlar temin edilir” şeklinde düzenlenmiştir.

Piyasa Fiyat Araştırma Tutanağı ise “Doğrudan temin usulüyle ihale komisyonu kurulmadan yapılacak alımlarda; alımı yapmakla görevlendirilen kişi veya kişilerce yapılan piyasa fiyat araştırması sonucunda alınan teklifleri, uygun görülen fiyat ile yükleniciyi gösteren ve söz konusu kişi veya kişilerce imzalanan bu Yönetmelik eki 2 örnek numaralı tutanağı ” olarak tanımlanmıştır.

Bizim incelemeye alacağımız konu tamda burada ortaya çıkmaktadır; görevlendirilen kişi veya kişiler piyasa fiyat araştırmasını yaparken nasıl ne şekilde ve sayı olarak bir sınırlamaya tabimidir? Uygulamada Kamu Kurumlarında piyasa fiyat araştırması yaparken en az 3 (üç) teklif alma zorunluluğu varmış gibi araştırma yapılmaktadır ancak ilgili kanun incelendiğinde böyle bir zorunluluktan bahsetmemektedir. Şöyle ki 4734 sayılı kanunu incelediğimizde 3 (üç) ifadesinin lafzi olarak geçen yerler aşağıda belirtilen bölümler ile sınırlıdır:[1]

- Gerekli incelemeyi yapmak amacıyla ihale işlem dosyasının birer örneği, ilân veya daveti izleyen üç gün içinde ihale komisyonu üyelerine verilir. **4734/6**
- İhaleye davet edilebilecek aday sayısının beşten az olması veya teklif veren istekli sayısının üçten az olması halinde ihale iptal edilir. **4734/20**
- İlan yapılmayan hallerde en az üç istekli davet edilerek, yeterlik belgelerini ve fiyat tekliflerini birlikte vermeleri istenir. **4734/21**
- İhalelerde, teklif edilen bedelin % 3’ünden az olmamak üzere, istekli tarafından verilecek tutarda geçici teminat alınır. İhale dokümanında belirtilmesi şartıyla, danışmanlık hizmeti ihalelerinde geçici teminat alınması zorunlu değildir. **4734/33**
- İhale sonucu, ihale kararının ihale yetkilisi tarafından onaylandığı günü izleyen en geç

üç gün içinde, ihale üzerinde bırakılan dahil olmak üzere, ihaleye teklif veren bütün isteklilere bildirilir. **4734/41**

• İlan, ön yeterlik veya ihale dokümanına ilişkin şikayetler birinci fıkradaki süreleri aşmamak üzere en geç ihale veya son başvuru tarihinden üç iş günü öncesine kadar yapılabilir. **4734/55**

• Şikâyet başvurusu üzerine alınan karar, şikâyetçi ile diğer aday veya istekliler ile istekli olabileceklere karar tarihini izleyen üç gün içinde bildirilir. **4734/55**

Sadece bu maddelerde 3 (üç) sayısı sınırlama ve kural olarak karşımıza çıkmaktadır ve bu maddelerin hiç birisinde piyasa fiyat araştırmasındaki teklif sayısı ile ilgili bir sınırlama görülmemektedir.

Ayrıca Merkezi İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ekler bölümünde Piyasa Fiyat Araştırma Tutanağının örneği paylaşılmıştır (Örnek No:2) ve bu tutanağın dipnot bölümünde "Piyasa fiyat araştırması yapılacak kişi / firma, yer sayısına ihale yetkilisi karar verebilecektir." denilmektedir.

Sonuç olarak 4734 sayılı Kanunun ilgili maddeleri incelendiğinde Doğrudan Temin İle Alınacak Mal ve Hizmet Alımların Piyasaya Fiyat Araştırması için 3 (üç) Firmadan Teklif Almanın zorunlu olmadığı anlaşılmaktadır ancak ilgili görevlilerin piyasa rayiç fiyatlarını iyi analiz etmeleri, alımın gerçekleştiği firma fiyatı ile piyasa rayiç fiyatı arasında fahiş fark bulunmaması konusunda sorumlulukları bulunmaktadır.

[1] Halil İbrahim AZAK Satın Alma Yöntem ve Süreçleri

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA